

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 88 คน และข้าราชการครู จำนวน 1,418 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ปีการศึกษา 2560 รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,506 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. 2560 : 19-20)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ปีการศึกษา 2560 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 – 610). ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) โดยการกำหนดช่วงสุ่ม (Sampling Interval หรือ k) ด้วยการเรียงจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูตามขนาดสถานศึกษาโดยเรียงลำดับตามขนาดสถานศึกษาเล็ก กลาง ใหญ่ ตามลำดับก่อน จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามช่วงการสุ่ม ได้ช่วงการสุ่มคือ 4 ในการกำหนดจุดเริ่มต้นได้ใช้วิธีการจับฉลาก ได้มาหนึ่งหมายเลขจากโรงเรียนหนึ่ง จึงดำเนินการสุ่มโดยนับตามช่วง 4 ต่อไปจนครบจำนวนประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 25 คน และครูจำนวน 352 คน รวมทั้งสิ้น 377 คน ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

ขนาดของ สถานศึกษา	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ข้าราชการ	รวม	ผู้บริหาร	ข้าราชการ	รวม
	สถานศึกษา	ครู		สถานศึกษา	ครู	
ขนาดเล็ก	20	252	272	8	61	69
ขนาดกลาง	38	516	554	10	128	138
ขนาดใหญ่	20	350	370	4	89	93
ขนาดใหญ่พิเศษ	10	300	310	3	74	77
รวม	88	1,418	1,506	25	352	377

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลและองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 จำนวน 1 ฉบับ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลและองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลและองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1976 : 247) โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนดังนี้

5 หมายถึง การบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับสภาพองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ต (Likert, 1976 : 247) โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง องค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง องค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก
- 3 หมายถึง องค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง องค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง องค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับน้อยที่สุด

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำร่างแบบสอบถามที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมในการใช้ภาษา มีรายนามและตำแหน่งดังนี้

2.1 ดร. พิทยุตม์ กงกุล ผู้บริหารการศึกษาวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

2.2 ดร. เพ็ญพิศ กอบตระกูล ศึกษาานิเทศก์วิทยฐานะเชี่ยวชาญ ตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจันทบุรี

2.3 ดร.บุญยกุล หัตถถิ ผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนโป่งน้ำร้อนวิทยาคม

2.4 ดร. กมลวรรณ อนันต์ ผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะชำนาญการ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนเครือข่ายวิทยาคม

2.5 ดร. พรศิษฐ์ คำรอด ครูชำนาญการ โรงเรียนสฤณีดิศ

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านได้ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อคำถาม เมื่อตรวจสอบเสร็จแล้วจึงนำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยให้คะแนน +1 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาหรือไม่ให้คะแนน 0 และถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ให้คะแนน -1 จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหาใช้เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ปรากฏว่าข้อคำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 หลังจากนั้น นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไข โดยผู้ทรงคุณวุฒิเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ที่ไม่ใช่

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

4. วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.02 ขึ้นไป ปรากฏว่าข้อคำถามในแบบสอบถามตอนที่ 1 จำนวน 30 ข้อผ่านเกณฑ์ทุกข้อโดยมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.352 – 0.788 และข้อคำถามในแบบสอบถามตอนที่ 2 จำนวน 40 ข้อผ่านเกณฑ์ทุกข้อโดยมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.339 – 0.768 ดังตาราง 5

5. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 54) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละชุดทั้งฉบับควรมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในตอนที่ 1 จำนวน 30 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.936 และในตอนที่ 2 จำนวน 40 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.950 สรุปค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับรวม 70 ข้อ เท่ากับ 0.969 ดังตาราง 5

ตาราง 5 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตอนที่	แบบสอบถาม	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
1	ระดับการบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาล	0.352 – 0.788	0.936
2	ระดับองค์การแห่งการเรียนรู้	0.339 – 0.768	0.950

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยส่งสถานศึกษาเพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม
3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามและผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ในจังหวัดจันทบุรีจำนวน 23 โรงเรียน และในจังหวัดตราดจำนวน 16 โรงเรียน

รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 39 โรงเรียน แจกแบบสอบถามจำนวน 377 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวนทั้งสิ้น 353 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.00 หลังจากนั้นจึงส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเดิมที่ยังไม่ได้แบบสอบถามกลับคืนอีกครั้ง จนกระทั่งได้รับแบบสอบถามครบถ้วนร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หลังจากนั้น นำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 121)
 - ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง การบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด
 - ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง การบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก
 - ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง การบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง การบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อย
 - ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง การบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. วิเคราะห์สภาพองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หลังจากนั้น นำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 121) ดังนี้
 - ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง องค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด
 - ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง องค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก
 - ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง องค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง องค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับน้อย
 - ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง องค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับน้อยที่สุด
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลและองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2552 : 59)
 - ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .90 ขึ้นไป หมายถึง ความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก
 - ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .70 - .89 หมายถึง ความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .30 -.69 หมายถึง ความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำกว่า .30 หมายถึง ความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

5. วิเคราะห์สมการพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักกรรมาภิบาลที่ส่งผลกระทบต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X})
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)
3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item - Objective Congruence : IOC)
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม
3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 54)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์อย่างง่ายของตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อตัวแปรเกณฑ์
2. การทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อตรวจสอบอำนาจการพยากรณ์ของตัวแปรพยากรณ์ที่สัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์
3. การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อตรวจสอบค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อตัวแปรเกณฑ์

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสหสัมพันธ์

การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักกรรมาภิบาลและองค์การแห่งการเรียนรู้